

Čís. 14270

Smrt pojistníkova nemá v zápětí zánik pojišťovací smlouvy proti povinnému ručení z provozu silostroje.

(Rozh. ze dne 28. března 1935, Rv I 870/33.)

Pojistkou, uzavřenou se žalobkyní, byl Dr. Eduard H. pojištěn u žalobkyně proti povinnému ručení z provozu silostrojem na dobu od 27. června 1928 do 1. července 1938. Pojistná premie, splatná dne 1. července 1931, nebyla zaplacená, poněvadž pojistník dne 7. července 1931 utrpěl smrtelné zranění a zemřel. Žalovaná pozůstalost po Dr. Eduardu H-ovi brání se proti žalobě, již žalobkyně domáhá se na ní zaplacení dospělé premie, námitkou, že zájem na pojištění smrti pojistníkovou odpadl a že tak smlouva o pojištění podle § 63 poj. zák. uhasla. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů :

Rozhodným jest, že pojistný poměr jest podle § 68 zákona o pojišťovací smlouvě ve shodě s §§ 531 a 547 obč. zák. zděditelný a že smrtí pojistníka nezaniká. Smrt pojistníkova by tudíž měla v zápětí zánik pojišťovací smlouvy jen, kdyby podle § 63 zákona o pojišťovací smlouvě odpadl zájem na pojištění; ale zájem ten neodpadl. Zájem při pojištění proti povinnému ručení z provozu silostrojem spočívá v objektivním nebezpečí, že v provozu silostroje může povstati nebezpečný stav, jenž jest s to přivoditi pojistnou příhodu, a jen objektivní nemožností způsobiti takový stav odpadá zájem na pojištění, jak vysloveno bylo v rozhodnutí čís. 12421 sb. n. s. Takové objektivní nemožnosti tu není, neboť silostroj patří do pozůstalosti, použití ho k provozu není vyloučeno a není také vyloučeno, by ho nepoužila sama dědička, neb aby ho nebylo použito z jejího příkazu. Do odevzdání pozůstalosti zůstává pozůstalost vlastníkem auta (§§ 531, 547, 797 obč. zák.), dědic jest do odevzdání pozůstalosti jen zástupcem pozůstalosti (srov. § 811 obč. zák. a dvor. dekr. ze dne 19. dubna 1790 čís. 1094 sb. z. s.). Jest-li tedy pozůstalost jest vlastníkem auta, má zájem na pojištění proto, že jako vlastník auta ručí za škody způsobené provozem i po smrti pojistníkově již ze zákona podle § 1 zák. o provozu silostroje. Nezanikl tedy pojišťovací poměr proti pozůstalosti, jež jest proto povinna zaplatiti zažalovanou premii. O to nejde, zda dědička bude mítí osobně zájem na pojištění a zda bude povinna platiti další premie.

Čís. 14271.

Propadná lhůta, do které podle pojišťovacích podmínek musí býti první premie zažalována, platí i pro případ, že premie byla zaplacená jen částečně.

Nebyla-li prémie v propadné lhůtě zažalována, jest pojišťovací smlouva zrušena, třebaže pojišťovna dala upomínkou o nedoplatek na-jevo, že nepomýšlí na zrušení smlouvy.

Byla-li upomínkou pojistníkovi dána dodatečná lhůta, nebyla tím posunuta splatnost, nýbrž udělena jen sečkávací lhůta k zapravení nedoplatku a nelze propadnou lhůtu počítati teprve od konce dodatečné lhůty.

(Rozh. ze dne 28. března 1935, Rv I 964/33.)

Žalovaný uzavřel se žalobkyní dne 2. prosince 1930 pojišťovací smlouvu na pět let, podle níž byl pojištěn proti škodám způsobeným při provozování jízdy motocyklem. Pojišťovací prémie 3.609 Kč ročně byla splatna vždy dne 2. prosince předem, při čemž podle § 7 čís. 3 pojišťovacích podmínek pokládala se smlouva za zrušenou, nebylo-li o zaplacení pojistné prémie žalováno do 3 měsíců ode dne její splatnosti. Žalovaný zaplatil na prvou prémii dne 20. ledna 1931 2.100 Kč. Se zbytkem zůstal v prodlení a byl proto dne 14. července 1931 upomenut o jeho zaplacení a dána mu k tomu lhůta do konce července 1931. Ježto nedoplatek prémie nezaplatil, domáhá se žalobkyně jeho zaplacení žalobou. Prv ý s o u d uznal podle žaloby z těchto d ů v o d ů: Žalovaný zaplatil 2.100 Kč jako splátku na první prémii, tím uznal existenci pojistného poměru aspoň pro první pojistný rok a za celý tento rok je povinen zaplatiti, i když by snad pojistný poměr pro budoucí dobu byl rozvázán nebo jinak zanikl (§ 61, 1., 2. věta pojišťovacího zákona). Je nerozhodné pro posouzení nároku žalobkyně, jestli ve smyslu námitek žalovaného pojišťovací smlouva byla podle § 7 čís. 3 všeob. poj. podmínek rozvázána, ježto rozvázání to mohlo se státi pouze pro budoucí pojistné roky, a nikoliv pro pojistné období od 2. prosince 1930. O d v o l a c í s o u d změnil rozsudek prvního soudu a žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Propadná lhůta (rozh. čís. 7874 sb. n. s.), do které musí býti první prémie zažalována, jest stanovena v § 7 odstavec 3 všeobecných pojišťovacích podmínek na tři měsíce ode dne splatnosti prémie. To platí i pro případ, že prémie nebyla vůbec zaplacená, i pro případ, že byla zaplacená jen část prémie. Není-li prémie plně zaplacená, zůstává nezaplacenou, i když pojišťovna částečné zaplacení přijala (§ 1415 obč. zák.), an závazek pojistníka není splněn. Nelze proto vyložiti jinak slova § 7 odstavec 3 pojišťovacích podmínek, »nebyla-li první prémie včas zaplacená«, a netřeba se zabývati otázkou, zda přijetím částečného placení prémie vzniklo ručení pojišťovny, třebaže v dovolání uznává, že by při dostavení se pojistné příhody byla vyplatila odškodné. Není tedy důvodu řešiti případ podle občanského zákona, když se vystačí s ustanoveními smluvními. Ustanovení § 7 čís. 3 odstavec druhý pojišťovacích podmínek, podle něhož, nepodána-li žaloba o zaplacení pojistné prémie do

3 měsíců od splatnosti, se má za to, že bylo upuštěno od smlouvy, neobsahuje právní domněnku a nemůže proto pojišťovna ji vyvracet tím, že dala jiným způsobem na jevo, že nepomýšlí na zrušení smlouvy (srov. rozh. čís. 8276 sb. n. s.). Nelze proto přijetí částečného placení prémie a upomínku o zapravení nedoplatku pokládati za platný projev, že pojišťovna od smlouvy neustupuje. Zažalovaná prémie byla splatná 2. prosince 1930 (§ 7 bod 3 podmínek) a žaloba o nedoplatek byla podána až 11. srpna 1931, tedy po třech měsících od splatnosti. Upomínkou ze dne 14. července 1931, kterouž byla žalovanému dána dodatečná lhůta do konce července 1931, nebyla posunuta splatnost, nýbrž udělena jen sečkávací lhůta k zapravení již dávno splatného nedoplatku. Nelze proto propadnou tříměsíční lhůtu počítati od konce července 1931 (srov. rozh. čís. 7792 sb. n. s.). Neprojevila-li pojišťovna platným způsobem, že miní setrvati na smlouvě, jest tu nedostatek smluvního souhlasu (§ 869 obč. zák.) ve smluvené formě (§ 883 obč. zák.) a jest i zrušení smlouvy podle § 877 obč. zák. přípustno, i když bylo částečně plněno.

Čís. 14272.

Žalobou z obohacení nelze zrušiti právní následky pravoplatného rozvrhového usnesení, šlo-li o pohledávku, jež byla přihlášena k rozvrhovému roku a o níž a o jejímž pořadí bylo pravoplatně rozhodnuto v rozvrhovém usnesení.

(Rozh. ze dne 28. března 1935, Rv I 2309/33.)

Žalobkyně přihlásila v exekuční věci Leopolda B-a v rozvrhovém řízení svoji pohledávku k uspokojení z nejvyššího podání. Poněvadž však pro ni neuplatňovala přednostní zákonné zástavní právo podle § 1101 obč. zák., vyšla pohledávka žalobkyně pro nedostatek úhrady na prázdno. Rozvrhové usnesení, proti němuž žalobkyně podala opravné prostředky, stalo se jich zamítnutím pravoplatné. Žalobkyně domáhá se zjištění, že jí pro její přihlášenou pohledávku příslušely na prodaných svršcích Leopolda B-a zákonné právo zástavní podle § 1101 obč. zák., případně nárok na přikázání dražebního výtěžku před vykonatelnou pohledávkou žalovaného, a žádá, by ji žalovaný přihlášenou pohledávku zaplatil. **N i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto **d ů v o d ů**: Skutečnost, že žalobkyně v exekučním řízení výslovně ne uvedla ve své přihlášce, že přihlašovaná pohledávka 2.440 Kč 85 h jest pohledávkou z nájemného, má za následek ztrátu privilegovaného pořadí. Není tu rozporu s ustanovením § 286 ex. ř. Předpokladem pro pojednání o pohledávce privilegované ve smyslu § 286 ex. ř. jest, že tato pohledávka byla přihlášena jako přednostní pohledávka. Odvolatelka jako vymáhající strana přihlásila svou pohledávku jen v obyčejném pořadí, a žádala pro svou vykonatelnou pohledávku na základě rozsudku téhož soudu o exekuční zabavení, aniž by se odvolala na provedené zájemné popsání, které si ohledně svršků Leopolda B-a vymohla; tímto projevila bez pochyby, že nečiní nárok na privilegované pořadí své po-